

Giải Báo chí Phật giáo nhìn từ Tâm tỉnh Thức

ISSN: 2734-9195 16:02 09/06/2025

Sự khác biệt về hình thức cống hiến – viết báo, giảng pháp, làm video, hậu kỳ, truyền thông sự kiện – chỉ là tướng trạng bên ngoài. Cái gốc vẫn là tâm người phụng sự.

Lễ trao Giải Báo chí toàn quốc lần thứ nhất năm 2024 về “*Tuyên truyền lối sống tốt đời – đẹp đạo, Phật giáo Việt Nam đồng hành cùng dân tộc*” vừa khép lại trong không khí trang trọng và ấm áp.

Sau lễ trao giải, có một vài ý kiến cho rằng còn nhiều cá nhân âm thầm cống hiến, các giảng sư, người làm video truyền thông chưa được vinh danh, dù họ góp phần rất lớn vào sự lan tỏa của pháp pháp.

Vì vậy, việc tổ chức Giải có phải là sự công bằng?

Điều này đặt ra một vấn đề cần được nhìn nhận nghiêm túc không chỉ từ góc độ tổ chức một cuộc thi báo chí chuyên nghiệp, mà còn từ tinh thần ứng xử trong ánh sáng từ bi và trí tuệ của đạo Phật.

1. Giải báo chí Phật giáo là giải dành cho những người làm báo về Phật giáo

Trước hết, cần khẳng định rõ: Giải báo chí Phật giáo là một giải thưởng chuyên ngành, được tổ chức để tôn vinh những tác phẩm báo chí viết về Phật giáo, là bài viết, phóng sự, phỏng vấn, ký sự, điều tra... đã được đăng tải trên các phương tiện truyền thông chính thống, có giấy phép hoạt động báo chí theo quy định của pháp luật.

Các tác phẩm tham dự Giải báo chí Phật giáo là do chính các tác giả hoặc nhóm tác giả nhận thấy phù hợp với tiêu chí của Giải và chủ động gửi về Ban Tổ chức.

Tác phẩm phải là những bài báo đã được đăng tải trên các cơ quan báo chí chính thống, hợp pháp, kèm theo minh chứng rõ ràng về thời gian và nơi đăng tải.

Đây là quy chuẩn chung của mọi giải báo chí cấp quốc gia, không phải là sân chơi mở cho tất cả các loại hình sáng tác hoặc chia sẻ cá nhân. Những cống hiến dưới dạng khác như làm video YouTube, viết tản văn trên Facebook, phát biểu trong hội nghị hay tổ chức sự kiện Phật giáo đều rất đáng trân trọng, nhưng không nằm trong phạm vi xét trao giải của cuộc thi báo chí Phật giáo chuyên ngành.

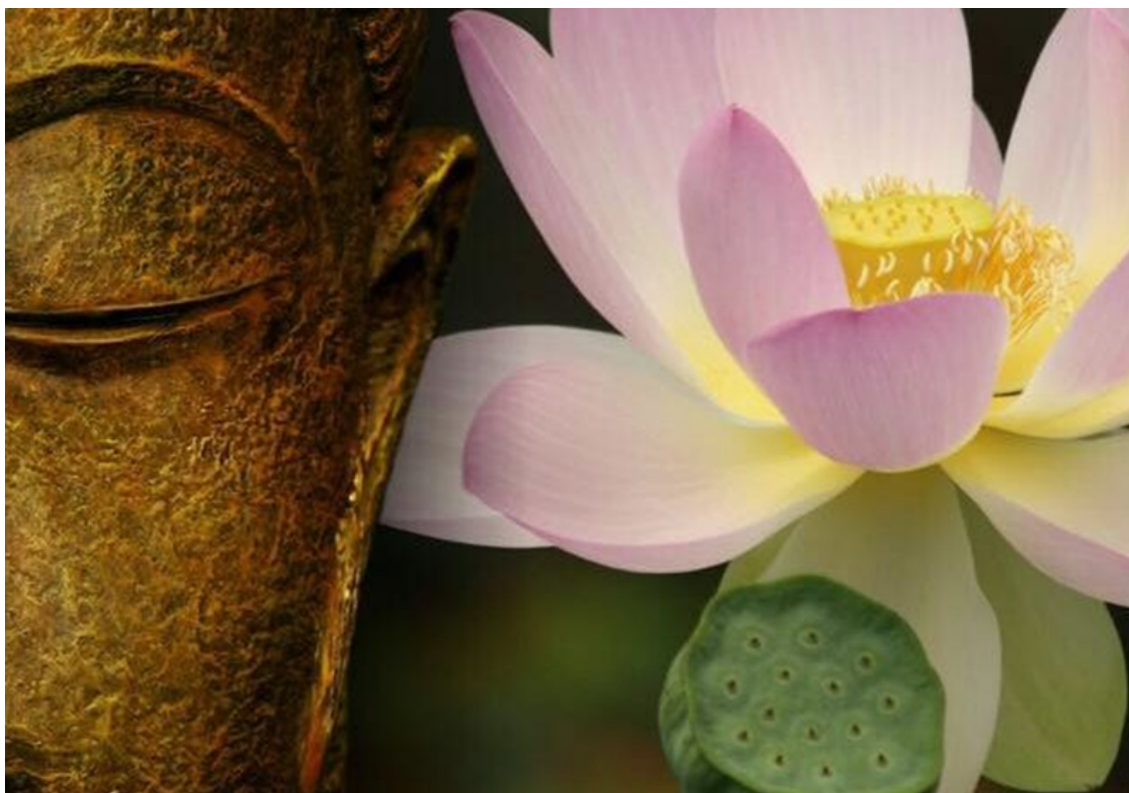
Việc tôn vinh các đóng góp ở các lĩnh vực khác cần có hình thức phù hợp tương ứng khác (nếu có) và thuộc một phạm trù khác.

2. Cống hiến: Không phải để được nhớ, mà để pháp được lan xa

Trong đạo Phật, “*cống hiến*” không phải là hành động mang tính phô trương, mà là pháp hành xuất phát từ tâm vô cầu và vô ngã. Người làm báo chí Phật giáo, cũng như bao hành giả hoằng pháp khác, đều có thể chọn cho mình những cách thức góp phần vào sự nghiệp chuyển tải ánh sáng pháp pháp đến với đời.

Người thầy giảng pháp, người dựng video, người cầm máy quay, người hiệu đính từng dòng chữ – họ không cần được vinh danh để chứng minh giá trị, bởi chính sự âm thầm của họ đã là một bài pháp sống động về tinh thần Bồ tát hạnh.

Tuy nhiên, cũng cần nhìn nhận rằng: Giải thưởng báo chí – dù mang yếu tố Phật giáo – vẫn thuộc về phạm trù chuyên môn báo chí, tức là chỉ xét các tác phẩm được đăng tải trên những nền tảng cơ quan báo chí hợp pháp. Bởi vậy, có những người cống hiến rất đáng quý nhưng không nằm trong phạm vi xét giải – điều đó không làm giảm đi giá trị của họ, mà chỉ phản ánh quy mô, ranh giới kỹ thuật, chuyên môn của một cuộc thi, cụ thể là ở Giải Báo chí Phật giáo.

Ảnh minh họa (sưu tầm).

3. Vinh danh không phải để so đo cao - thấp, mà để lan tỏa giá trị hướng thượng

Một giải thưởng, tự thân, không thể nói hết được mọi nỗ lực trong cộng đồng. Dẫu vậy, nó vẫn mang một giá trị tích cực: vinh danh không phải chỉ để ca tụng cụ thể vào tác phẩm/tác giả mà quan trọng hơn là làm sáng rõ con đường đang được nhiều người cùng bước đi. Đó là lý do vì sao ban tổ chức chọn tôn vinh những tác phẩm có khả năng lan tỏa rộng rãi, đúng định dạng báo chí, có nội dung truyền tải tinh thần từ bi - trí tuệ - tỉnh thức của đạo Phật trong bối cảnh xã hội đa chiều về truyền thông.

Giải thưởng không phải thước đo cuối cùng của đạo tâm, mà là một giai đoạn, một nhịp cầu để khích lệ. Nếu chúng ta thấy người khác được vinh danh mà lòng vẫn có thể mỉm cười, tùy hỷ, thì đó đã là một giải thưởng thầm lặng cho chính tâm mình.

Trong Tăng Chi Bộ Kinh, đức Phật từng dạy: *“Người biết vui theo công đức của người khác, sẽ sinh thêm phước lành như thể chính mình làm điều đó.”*

Tinh thần *“tùy hỷ công đức”* chính là con đường để vượt thoát khỏi vòng xoáy so sánh, giằng co giữa hơn - thua. Người làm truyền thông tỉnh thức biết rằng vinh danh không làm cho mình cao hơn người khác, mà làm cho mình thấy mình càng cần khiêm hạ hơn để xứng với sự trao gửi ấy.

4. Tâm tĩnh thức: Gốc rễ của sự đồng hành dài lâu

Khi có những phản ứng trái chiều xuất hiện sau một giải thưởng, điều quan trọng không phải là “*ai đúng – ai sai*”, mà là chúng ta có đang tiếp tục nhìn sự việc bằng tâm tu học không. Giải báo chí Phật giáo – một cuộc thi lần đầu tiên tổ chức – chắc chắn sẽ không tránh khỏi những va chạm góc nhìn. Nhưng nếu cộng đồng có thể lắng nghe nhau bằng tâm khiêm nhường, chia sẻ trong chính kiến và xây dựng, thì chính những khác biệt sẽ trở thành động lực cho một sự phát triển bền vững và sâu sắc hơn.

Giữa thời đại mà thông tin đôi khi trở thành mũi tên và bàn phím dễ hóa thành vũ khí, người làm truyền thông Phật giáo càng cần giữ tâm tĩnh thức như một chiếc neo giữa dòng đời. Không chạy theo lời khen, không vướng vào sự chê. Không vì được gọi tên mà vui quá mức, cũng không vì lặng thầm mà sinh tâm phiền não. Làm việc tốt không phải để ai nhớ đến mình, mà để ánh sáng của Pháp không bị quên lãng.

5. Lời kết: Gieo duyên bằng từ tâm, vững bước bằng trí tuệ

Sự khác biệt về hình thức cống hiến – viết báo, giảng pháp, làm video, hậu kỳ, truyền thông sự kiện – chỉ là tướng trạng bên ngoài. Cái gốc vẫn là tâm người phụng sự. Nếu tâm ấy rộng mở, không giới hạn bởi hình thức, không vướng mắc bởi danh tướng, thì dù có được xưng tên hay không, người ấy cũng đã là một người được “*trao giải*” trong lòng công chúng.

Bởi vậy, chúng ta hãy cùng nhau vun bồi nội lực, trau dồi kỹ năng, giữ gìn đạo tâm, và tiếp tục đồng hành. Không phải để đạt giải, mà để mỗi hành động, mỗi dòng chữ, mỗi đoạn clip, mỗi buổi thuyết pháp... đều là những đóa hoa hiến dâng lên đời trong thâm lặng, trong vô ngã, trong tĩnh thức.

Người làm báo chí Phật giáo viết bằng trách nhiệm, hành xử bằng lòng tùy hỷ, và sống trong sự tự quán chiếu liên tục, dù được vinh danh hay không, họ vẫn đang được hộ trì bởi chính những hạt giống thiện lành họ gieo xuống. Và có lẽ, phần thưởng lớn nhất không phải là tấm bằng khen, mà là khoảnh khắc người làm truyền thông ấy chợt thấy: “*Tôi đang bước đi trên con đường Pháp, bằng chính ngòi bút này.*”

“*Tâm vô sở đắc, tức là Bồ đề.*” Người hoằng pháp không cần tìm kiếm gì cho riêng mình bởi ánh sáng từ bi luôn đủ lớn để soi rọi đường đi, và sự tĩnh thức luôn đủ vững để nối kết mọi bước chân.

Cũng từ nơi tâm thành đó, xin được gửi lời tri ân sâu sắc đến tất cả những người âm thầm phụng sự cho truyền thông Phật giáo. Dù là chư Tôn đức giảng pháp

viết báo, cộng tác viên miệt mài gửi tin bài, tình nguyện viên lặng lẽ hỗ trợ hậu trường, hay những người viết không tên, không ký bút, nhưng từng câu từng chữ đều chuyên chở đạo tâm.

Chính sự đồng hành ấy đã và đang góp phần tạo nên một cộng đồng truyền thông Phật giáo vững vàng về kỹ năng và đậm đà bản sắc riêng của lĩnh vực truyền thông Phật giáo – nơi mỗi người là một “*ngọn đèn nối tiếp ngọn đèn*”, để ánh sáng chính pháp tiếp tục lan tỏa giữa đời.

Vũ Văn Thắng